

tos politikai életet teremtsen, a kormány minden eszközzel akadályozta. Politikai életünknek vezérlő gondolata még mindig a nép iránt való *teljes bizalmatlanság*. A kormány mindent megtett, hogy megsemmisítse a nép hazafias lelkesedését. Még a sebesültek látogatását is bizalmatlansággal nézték. A háború követelményeinek ürügye alatt a legszertelenebb módon üldözni kezdték az idegen népeket, különösen a zsidókat. A legostobább és legnaivabb intézkedésekkel próbálták vallásunkat és nemzetiségünket a meghódított Galiciában meghonosítani. A vidéki hivatalnokok szeméjtét küldték Galiciába és ezek hamarosan lerombolták a kis nemzetek támogatásának eszményjét. A nagyherceg korábbi homályos fölhívásai után ma hallottuk először ezt a szót: Lengyelország autonómiája. A szegény orosz zsidókat kémkedés ürügye alatt rendszeresen és a legdurvábban zaklatták és bántalmazták, holott a kémkedést sohasem tudták rájuk bizonyítani. Ez az üldözés a barbár középkorra emlékeztet. *Oroszországot az egész világ előtt lcalacsonyítja, barátainkat elszomorítja s elenségeinknek nagy kárörömet okoz.*

Miljukov befejezésül *általános rendszer-változást követel*, mert Oroszországnak most mindene kockán forog. Miljukov beszédét *állandóan élénk tetszészkiáltások* szakították félbe s a beszéd végén *valóságos tetszészvihar tört ki*.

Nyugaton ismét harcok vannak.

Berlin, augusztus 9. A nagy főhadiszállás jelenti: **Hooge mellett, Yperntől keletre hajnalban ütközet fejlődött ki.**

Az Argonneokban a franciák előretörései megghiusultak.

Hadi repülőgépeink tegnap **Dammer-schiznél és Schwarzenzeénél ma reggel Ypern, Gondrexange s Harboney mellett lőttek egy francia repülőgépet.** Az utóbbi két repülőgép ama repülőrajhoz tartozott, amelyet előzőleg hadműveleti területen kívül fekvő Saarbrücken nyílt városra bombákat dobott és bár természetesen semmiféle katonai kárt nem okozott, mégis kilenc békés polgárt megölt, huszonhatot súlyosan és többet könnyebben megsebesített.

Legfőbb hadvezetőség.

(Közi a miniszterelnöki sajtóosztály.)

Mese a védőhálóról.

Genf, augusztus 9. Svájci lapok hirt közölnek londoni keltezéssel. A távirat szerint most került nyilvánosságra, hogy az angol gyárak jó része heteken át *óriási védőháló* elkészítésével volt elfoglalva és ennek folytán egészen beszüntette a municiógyártást. A védőháló a *csatorna elzárására készült és Franciaország és Anglia közt biztosítja a hajózást a német tengeralattjárók és torpedónaszádok ellen.* A háló egészen a *tengerfenékgig ér és csak a két parton hagy megfelelő szabad teret a hajózás számára.* A háló előállítására és elhelyezésére nyolcvan millió fontba vagyis *ezerhatszáz millió márkába került.*

Az ántánt elszámította magát.

Bécs, augusztus 9. Anglia, Franciaország és Olaszország rossz formában vannak. Hatalomvágyból és irigységből elkövezték azt a lelkiismeretlenséget, hogy szövetkeztek az orosz tömegekkel, amelyeknek el kellett volna söpörniök a monarchiát és a német népet. Oroszország még harcolhat tovább, de nem tud már senkin sem segíteni, *sőt valószínűleg saját magán sem.* Ez a helyzet nagy fordulása és a négyes szövetség minden tagjában érzi ezt s a félelmet még azok a nagy és ünnepélyes szavak is elárulják, amelyekhez folyamodnak a veszély óráiban. Olaszország, amely hajlott a csábításra, most titokban és töredelmesen gondolhat arra, hogy *nem csak hitványul járt el, hanem ostobán is.* Az erősek oldalán akart állni és azt hitte, hogy hadserege fogja eldönteni, melyik az erősebb fél. Nagyon tévedett: az erősebb fél egyre nő erejében és most Varsó és Ivangorod mutatta meg, hogy a négyes szövetség

Kisszeged felépítéséért.

(Saját tudósítónktól.) Tények, amelyeket nap-nap után kötelességszerűleg közlünk, mindennél beszédesebben bizonyítják, hogy egyre szélesebb rétegek figyelmé, rokonszenvé és áldozatkészsége fordul afelé a mozgalomunk felé, melyet kicsiny erőnkkel, de nagy és nemes ügy szolgálatában kezdeményeztünk. A bástyai Holtzerek nemes adománya, az első 1500 korona, közeledik az első tízezerhez. Ha a példákön — amelyekkel gyűjtésünk már is bőven szolgáltattott — okulva és felbuzdulva az adományok az eddigi méretekben érkeznek, Szeged társadalmá lesz az első, amely egyik elpusztult felvidéki község újjáépítésére szükséges összeget megértő és hazafias áldozatkészséggel előteremtette. Dicsőségnek, boldogságnak és példaadásnak az nem a legutolsó, annak dokumentálására pedig, hogy a hullámsírból felépített Szegeden hálás, emlékezni szeretni és áldozni tudó társadalom él, elsőrangú alkalom. Mozgalmunkról hétfőn a következő levél érkezett hozzánk:

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Élénk figyelemmel kísérem azt a nagyarányú és már is fölötte szép eredményeket elért akciót, amelyet a *Délmagyarország* indított Kisszeged felépítésének érdekében. Nem emlékezem már, — pedig hát évtizedek óta élénk figyelemmel kísérek minden eseményt, — hogy egy szegedi lapnak sikerült volna rövid idő alatt a mi, speciálisan szegedi társadalmunk révén egy jótékony és hazafias mozgalmat ilyen széles keretekben elterjeszteni és a kitűzött célt a gyors megvalósítás stádiumába juttatni.

Először, — őszintén szólva, — magam is kételkedtem abban, hogy a mostani viszonyok között, közadakozás utján meglehessen valósítani ilyen tetemes összegbe kerülő, nagy anyagi álozatokkal járó célt. Azért is kételkedtem, mert hiszen először is az állam feladata lenne a háború alatt elpusztult országrész helyreállítása, minthogy az állam érdeke a hajléktalanná vált és kereset nélkül maradt lakosság újból való letelepítése. — Épen emiatt igazán elismerésre méltó a lapok olyan irányú tevékenysége, hogy ezt a jöszívű, melegen érző hazafiakhoz forduljanak, akik átérzik és átlátják azt, hogy itt gyors segítségre van szükség s nem a hosszú,

katonailag meggyöngült és morális alapjai is meginogtak.

Aláírják az angol-portugál szerződést.

Genf, augusztus 9. A legközelebbi napokban aláírják az angol—portugál szerződést, amelynek Portugáliára nézve nagy kereskedelmi jelentősége van.

Anglia válasza az amerikai jegyzékre.

Rotterdam, augusztus 9. A *Times* egyik legutóbbi számában kifejti, hogy a brit kormánynak a feladata könnyű az Egyesült-Államoknak adandó felelet kérdésében. Ki kell jelentenie, hogy a Németországgal határos semleges államok számára nem engedhet meg semmiféle szállítást, mert Németország ilyenformán sohasem lehetne körülzárható.

formalitásokhoz kötött hivatalos eljárásra.

Miránk, szegediekre vonatkoztatva az ügyet pedig illik is, hogy teljes erőnkéből támogassuk ezt a mozgalmat, mert mi szerencsére távol vagyunk minden hadimozzanattól és minket közvetlenül sohasem fenyegetett sem veszély, sem nyomoruság. Ennek dacára megállapíthatom, épen a Délmagyarország gyűjtéséből, hogy némeiv társadalmi osztály még mindig távortartja magát a mozgalomtól, bár a város vezető emberei, a szellemi vezérek és akiknek módjukban áll a közvélemény irányítása, mindent elkövetnek a teljes siker érdekében.

Sajnos, mégis vannak nagyon sokan olyanok, akik ellenszolgáltatás nélkül nem szívesen áldoznak. Ezeknek nem elég az, hogy a legszebb dolog megvalósítását segíti elő pénzük, az sem elég, hogy a lapban lenyomatják a nevüket. Én ismerem jól az ilyenfajta embereket; ezek azt szeretnék, ha mindenki látná róluk és tudná, hogy mennyit adakoztak. Ezért a t. Szerkesztő ur engedelmével azt az eszmét vetném fel b. lapjában, hogy nem volna-e jó, ha *plaketteket* is készítenének és öt, tíz koronáért árulnák ezeket Kisszeged céljaira.

Az ezer és száz koronák kisebbik része megmozdult már, most a többit, a koronákat és hatosokat kellene megmozdítani. Hisz sok kicsiből lesz a nagy. — Soraim közlését kérve, vagyok a t. Szerkesztő ur

őszinte tisztelője:

N. N.

Külön kell még megemlékeznünk a mai krónika során *Wimmer Fülöp* vezérigazgató 500 koronás adományáról, amelyet Semmeringről küldött.

Hétfőn a következő adományok érkeztek a Délmagyarország szerkesztőségéhez:

Wimmer Fülöp	500 K
Első Szegedi Cipő és Papucstermelő Szövetkezet	500 K
Szegedi Takarékos és Hitel Részvénytársaság	100 K
Stark Vilmos	20 K
N. N.	50 K
B. M.	20 K
Összesen	1190 K
Tegnap végösszeg	7798 K
Az eddigi eredmény tehát	8988 K

A *Délmagyarország* szerkesztősége továbbra is kéri az adományokat, amelyeket nap-nap után nyilvánosan nyugtáz,